עין משפט :7 נר מצוה

> ביים עי"ד (סעיף ב]: צג ב מיי' פ"ח יי פ״ח מהלכות מאכלות אסורות הלכה א והלכה ה סמג לאוין קלט: צד ג מיי' פ"ג מהלכות

א נטוש"ע י"ד סימן לח

יי. צה ד מיי' פ"ד מהלכות מארלום הלכה יח ופ״ח הלכה ה:

וכיון דלא הוי אלא משהו לא אמרינן

חתיכה עלמה נעשת נבלה כדפרישית

לעיל אע"ג דלא דמי דלעיל לא אמרינן

אלא לענין שלא תאסור האחרות אבל

היא עלמה נאסרה במשהו וכיון

שנאסרה אסורה לעולם למ"ד (לקמן

דף קת.) אפשר לסוחטו אסור ומ"מ

יש לומר דההוא דשרי בע"ז ואואפילו

נפלו המים לבסוף °יסבור אפשר

לסוחטו מותר והיה מתיר כמו כן

חתיכה עלמה ומדקאמר התם נפל

ממכל דהמיכל בנו מיל דלימוכל

בנ"ט וכי ליכא נ"ט שרי אין ראיה

לפירושו דאיכא למימר דאיירי כגון

שנפל כל ההיתר בבת אחת שנתבטל

לאלתר האיסור אבל אם לא נפל בבת אחת ראשון ראשון נעשה איסור (א)

ועושה יין נסך לאסור הבא אחריו

כדפירש' בפרק כיסוי הדם (לעיל פז. לי)

ולפי פירוש רבינו אפרים ודאי ניחא

מה שלוה הכתוב להגעיל כלי מדין

דהשתא יורה גדולה שאי אפשר

להגעיל בתוך כלי אחר היכי משתריא

הא אין במים ס' לבטל האיסור ואי

שיחזור ומגעילה בשניה והלא המים

הראשונים נעשו נבלה וחוזרין ואוסרין

ואי לא משערין אלא באיסור עלמו

ניחא דוה אין לומר דכשאין בת יומא

מגעילין אותה דהא לא אסרה תורה

אלא קדרה בת יומא ואין ראיה גמורה

מכאן דאיכא למימר דלא אמרה

תורה להגעיל אלא כלים קטנים בתוך

כלי גדול שיהיה במים ששים כדי

לבטל האיסור וכתב רבינו יהודה

דנראה לר"י להחמיר בדבר כיון דאין

ראיה ברורה: **הוי** מין ומינו ודבר

אחר בו'. אומר רשב"ם דכמו שלריך

שיהיה ברוטב כדי לבטל החתיכה

תורה אור השלם

מון השלם. 1. נְבַלָּה וּטְרַפָּה לֹא יאבַל לטמאר ויקרא כר ח פרסה ושסעת שסע שתי בָּן דָּאוֹן בּטַּצֵוּז שָׁטַּל דְּה בְּרָסוֹת מַעֲלֵת גַּרָה בַּבְּהַמָּה אֹתָה תֹאכֵלוּ: דברים יד ו

רבינו גרשום

אפי׳ לא קדם וסילקו כלומר אפי׳ לא קדם יסילקו אם אינו נותז טעם ומינו ודבר אחר רוטב זהו דבר אחר ושאינו מינו רבה עליו כלומר אם :אינו נותן טעם ברוטב וסבר ר' יהודה איסור חל על איסור כלומר איסור (טומאה) [גיד] חל על איסור (גיד) [טומאה] כלומר שמתחילה נאסר גיד הנשה ולבסוף נאסרה להם בסיני בהמה טמאה חל על איסור גיד. דיקא נמי דקתני והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה בו' כלומר דמשום חומרא דאימורו ווהו ררוי וח

אפינו מימא בשלא קדם וסלקו. ולא מיתסרי שאר חתיכות אלא דאיכא למאן דאמר אפילו נפל שם קיתון של מים לבסוף רואין משום חתיכת היתר קמייתא: דכל מין ומינו. כגון נכלה ושחוטה: ההיתר כאילו אינו ושאר מים רבים עליו ומבטלין אותו ולא אמר ודבר אחר. כגון תבלין ורוטב מינו דהיתר אינו מבטלו לאיסור ולא שיין עלמו של היתר נעשה איסור ליחשב כאילו הוא יין נסך וילטרך מוסיפו אלא סלקהו כמי שאינו בקדרה זו ונשארו הנבלה והרוטב מן המים כדי לבטל כל היין ומיהו י"ל דהתם מיירי כגון שלא היה שם יין נסך כדי ליתן טעם בשל היתר שבבור ולא נאסר אלא ע"י כל שהוא

אפילו תימא לא קדם וסלקו הוי מין ומינו ודבר אחר יסלק מין ומינו ודבר אחר יסלק את מינו כמי שאינו ושאין מינו רבה עליו ומבטלו: מתני בנוהג בטהורה ואינו נוהג בממאה רבי יהודה אומר אף בממאה אמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה ממאה מותרת להן אמרו לו בסיני נאמר אלא שנכתב במקומו: גמ' וסבר ר' יהודה איסור חל על איסור והתניא ר' יהודה אומר יכול תהא נבלת עוף ממא מטמא בגדים בבית הבליעה תלמוד לומר ינבלה ומרפה לא יאכל לממאה בה מי שאיסורו משום בל תאכל נבלה ייצא זה שאין איסורו משום בל תאכל נבלה אלא משום בל תאכל ממאה וכי תימא קסבר אין בגידין בנותן טעם ובטמאה נמי איסור גיד איכא איסור מומאה ליכא וסבר ר' יהודה אין בגידין בנותן מעם והתניא ייהאוכל גיד הנשה של בהמה ממאה ר' יהודה מחייב שתים ור"ש יפומר לעולם קסבר יש בגידין בנותן מעם וקסבר נוהג בשליל דאיסור גיד ואיסור פומאה בהדי הדדי קאתי ומי מצית אמרת נוהג בשליל והתנן סנוהג בשליל ר' יהודה אומר אינו נוהג בשליל וחלבו מותר הני מילי גבי מהורה דרחמנא אמר ²כל בבהמה תאכלו אבל בממאה נוהג ומי מצית אמרת דתרוייהו בהדי הדדי קאתו והתנן סעל אלו מומאות הנזיר מגלח על המת ועל כזית מן המת וקשיא לן על כזית לא כ"ש מן המת מגלח על המת כולו וא"ר יוחנן לא נצרכא אלא לנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין אלמא איסור טומאה קדים אע"ג דאיסור מומאה קדים אתי איסור ג'ד חייל עליה ישכן איסורו נוהג בבני נח דיקא נמי דקתני א"ר יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה ממאה מותרת להם גופא יהאוכל גיד הגשה של

דאיסור כך לריך נמי שיהיה ס' בחתיכה של היתר לבטל מן הרוטב כשיעור ב' החתיכות דמכיון שנבלע הרוטב בחתיכת האיסור נעשה נבלה בהמה ממאה רבי יהודה מחייב שתים וכשנפלט אחרי כן ממנה אוסר שאר הרוטב מפני שהוא מינו דהכי אמרינן בפרק כל הבשר (לקמן דף קח.) גבי כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב אמר רב בשר אסור חלב מותר ואי אמרת אפשר לסוחטו אסור אמאי חלב מותר חלב נבלה היא פירוש דחלב שנבלע בבשר נעשה נבלה וכשנפלט אח"כ אוסר כל החלב מפני שהוא מינו:

םלק את מינו כמי שאינו ואת שאינו מינו רבה עליו ומבטלו. הקשה רבינו אפרים דאמר בפרק הלוקח בהמה (בכורות כב.) הלוקח ציר של ע"ה משיקו במים וטהור אי רובא מים טהר להו בהשקה ואי רובא ציר (²⁾ לאו בר קיבולי טומאה הוא והנך מיעוטא דמים בטלי ברובא וקאמר לא שנו אלא לטבל בו פיתו אבל לקדרה מצא מין את מינו וניעור והשתא היאך ניעור אמאי לא קאמר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו דהיינו הציר רבה על מים טמאים ומבטלן לעולם הציר שהוא רוב מבטל אותם מים הטמאים וי"ל דלא דמי דהכא אין מינו נאסר אלא מכח האיסור שנתערב בו ואי אפשר להבדילו ובכל מקום שישנו היתר הוא ולפיכך שייך לומר

שם סלק אבל התם דמינו עלמו מטמא מחמת מגע מים טמאים אין שייך לומר סלק: ובר תיפא אין בגידין בג"ש. לפי זה היה יכול להקשות ממתניתין דמאי קאמר ר' יהודה והלא מבני יעקב נאסר ועדיין בהמה טמאה מותרת להן דמשמע דמטעם זה יש לחול איסור גיד אאיסור טומאה כמו שפירש בסמוך במסקנא ואמר דיקא נמי דקתני כו׳ וכן היה יכול להקשות למאי דבעי מעיקרא למימר דטעמא דר׳ יהודה משום טומאה כמו שפירש בסמוך במסקנא ואמר דיקא נמי דקתני כו׳ וכן היה יכול להקשות למאי דבעי מעיקרא למימר דטעמא דר׳ יהודה משום דר׳ יהודה דטעמא דמ״ק כר׳ שמעון דבסמוך משום מי שגידו אסור דאיסור מוער יצא כו׳ ולהכי פריך ר׳ יהודה והלא אף לבני יעקב נאסר ועדיין בהמה טמאה בשרה מותרת: אבל בשמאה גוהג. היה ובשרו מוער כלא כו׳ ולהכי פריך ר׳ יהודה והלא אף לבני יעקב נאסר ועדיין בהמה טמאה בשרה מותרת: יכול להקשות דאמרינן בפרק בהמה המקשה (לעיל דף עה.) הפילה נפל חלבו כחלב חיה דחדשים קא גרמי לה אלא עדיפא מיניה פריך דאיכא למ"ד התם דאסור דאוירא גרים ובהמה טמאה כאוירא דמיא כיון דלא שייך בה כל בבהמה תאכלו ועוד יש לומר דילמא שאני חלב דרחמנא אמר כל חלב שור או כשב או עז ואין זה קרוי שור וכשב ועז אבל גיד אסר הכתוב כל מקום שישנו על הכף:

 לקמן קח. מנחות כג.,
נובחים סט:] נדה מב:
ע"ש, ג) [פסחים כב.],
לעיל פט:, ה) ג"ז לעיל ל. לקמן קב.], ז) פסחים כב., ה) [אמור פרשה ד], ט) עיין רש"ל ורש"א, י) [דף קא.], כ) [ד"ה

רואיון,

ובטלה נבלה ברוטב ובקיפה. הלכך

נתנה טעם בראשונה תחלה בעוד

שלא רבה הרוטב עליה ואח"כ נתו

מים וקיפה וחתיכות נתוספה חתיכה

ראשונה על הנבלה ואוסרת הכל מפני

שהן מינה ולא מצו חתיכות לבטלה

ואע"פ שיש בהן יותר מששים והרוטב

לבדו אין בו כדי לבטל שניהס:

בותנר' ואינו נוהג בעמאה. שאם

אכל גיד הנשה של טמאה למ"ד יש

בגידין טעם לוקה משום טמאה ולאו

משום גיד ולמ"ד אין טעם בגידין

פטור מכלום דבטהורה עץ הוא

והתורה חייבה עליו אבל בטמאה אינו

נוהג: מבני יעקב נחסר. דכתיב

(בראשית לב) על כן וגו' ועדיין טמאה

מותרת להן עד מתן תורה: אמרו

לו. פסוק זה שהזהירו עליו בסיני

נאמר ועד סיני לא הוזהרו אלא שנכתב

במהומו לאחר שנאמר בסיני וכתב

וסידר משה את התורה כתב המקרא

הזה על המעשה על כן הוזהרו בני

ישראל אחרי כן שלא יאכלו גיד:

גבו׳ איסור חל על איסור. דקא ס״ד

משום טומאה ומשום גיד קמחייב ליה:

ה״ג יכול סהא נבלם עוף טמא

מטמא בבים הבליטה מ"ל (כו') נבלה

וטרפה לא יאכל לטמאה בה. מפני

שהיא מטמא באכילה זו ובנבלת עוף

מיתוקם בת"כת) ובמסכת נדה (דף מב:)

והכח ה"ק יכול אף נבלת עוף טמא

במשמע מ"ל נבלה וטרפה לא יאכל

לטמאה מי שאיסורו משום בל תאכל

נבלה אני אומר לך שמטמא בה יצא

זה שאינו אסור משום נבלה אלא משום

עוף טמא. ומדקאמר אין איסורו משום

נבלה אלמא סבירא ליה לא אמיא

איסור נבלה שוחייל אאיסור טמאה:

וכי מימא קסבר אין בגידין בנ"ט.

ואין כאן איסור טומאה אלא איסור

גיד: ור"ם פוטר. לגמרי משמע

ולקמיהי מפרש טעמא: ה"ג לעולם

קסבר יש בגידין בנותן טעם וקסבר

נוהג בשליל דאיסור גיד ואיסור

טומאה כו'. משעת ילירת ולד חלו

שניהם לפיכך חייב לעולם על שניהם:

ורבי

אינו נוהג בשליל. ועל כרחך איסור טומאה חל על השליל שהרי כל

יצירתו טומאה ואיסור גיד אינו חל עד שנולד והיכי חייל אאיסור

טומאה: כל בבהמה. ואפילו חלבו וגידו דמהאי קרא נפקא לן היתר

שליל בשחיטת האם בפרק בהמה המקשה (לעיל סט.): הנויר מגלה.

אם האהיל עליהם נטמא נזרו דכתיב (במדבר ו) והימים הראשונים

יפלו ומגלח וחוזר ומונה כדכתיב [שם] וגלח ראשו ביום טהרתו:

שלא נסקשרו. דליכא עדיין כזית בשר בכוליה וכיון דאיתיה שלם מטמא באהל. אלמא תחלה נולרין אברים קודם לגידין

וש"מ שם טומאה קדים חייל עלייהו: ומשני אע"ג דאיסור

טומחה קדים חמי חיסור גיד וחייל עליה שכן. חיסור חמור הוא ויש

בו כח לחול על אחרים ומהו חומרו שנוהג בבני נח לר' יהודה

כדתנן והלא מבני יעקב כו': דיקא נמי. דטעמא דרבי יהודה משום

האי טעמא הוא מדיליף מבני יעקב דקודם מתן תורה בני נח הוו:

גליון חש"ם

(בע"א) בשקדם וכו' יסבור אפשר לסוחמו מותר. ק"ל הא מרא דהאי שמעתא נע"ז הוא ר"י דחבר בחתורש דאפשר לסוחטו אסור:

הגהות הב״ח

(ה) תוד"ה (בע"ח) בשקדס וכו' רחשון נעשה חיסור ונעשה נסך כל"ל ותיבת יין נמחק: (ב) ד"ה סלק וכו' ואי רובא ליר ציר לאו:

הגהות מהר"י לנדא

[**ħ**] תוד"ה (מעבר לדף) בשקדם וכו׳ אפילו נפלו המים לבסוף יסבור אפשר לסוחטו מותר. נ"ב פי׳ באיסור משהו יסבור דאפשר לסוחטו מותר כמו שמתיר בזה לענין דלא אמרינן חנ"נ כך היה מתיר גם אותה חתיכה ועיין לקמן קח ע"א רב ור"ח ור' יוחנן וכו' ועיין בע"ז עג ע"ב ובחוס' ד"ה חזקיה וכו' ודו"ק:

מוסף רש"י

וכל מין ומינו ודבר אחר. שעם מינו, כלומר מין דאיסור שנחערב עם סלק את מינו. דהיתר כמי שאינו. שאינו מועיל לא לבטלו לאיסור, דמין במינו לא בטיל, ולא תוספת הוא נוסף עליו להיות שניהם איסור ולא יוכל מין האחר לרבות עליו ולבטלו, אלא סלקהו כאילו אינו כאן וירבה שאינו מינו של היתר על האיסור ויבטלנו (לקמן סחם. האוכל גיד הנשה ור"ש פוטר. לגמרי, מבהמה טמאה פטור דקסבר אין בגידין בנותן טעם בשר, ומגיד נמי פטור דכי אזהריה רחמנא אניד היכא דבשרה מוחר. דהיינו בהמה טהורה, דהכי משמע גיד לא תאכל הא בשר אכול. אבל נוחאה לא כב.). נוהג בשליל. כן כב.). משעה חי הנתנא בבהמה, וחלבו. של שליל מוחר (לעיל פט:). על אלו טומאות הנזיר מגלח. אם נטמא לאחר מקצת טירותו סותר כל מה שמנה ומגלח וחחר ומתחיל ומונה, כדכתיב (במדבר 1) והימים הראשונים יפלו לעיל פט:). על המת כו'. אכל לא על שאר טומאות, כגון נבלה ושרץ, דמת כחיב בפרשה וכי ימות מת עליו (שם). לגפל. שכולו קיים ועדיין לא נתקשו איבריו בגידין, שהרי כל איבריו נולרים ועדיין אין עליו כזית . נשל (שם).

3"5